

SPIS TREŚCI

WSTĘP (Jan Skoczyński, Jan Woleński)	9
Bibliografia	19

Rozdział I

ŚREDNIOWIECZE (Jan Woleński)	23
1. Uwagi wstępne	23
2. Okres przeduniwersytecki	24
3. Uwarunkowania i orientacje polskiej filozofii w XV wieku	27
4. Zagadnienia metafizyczne	33
5. Metafizyka	38
6. Filozofia przyrody, matematyka i nauki ścisłe	39
7. Filozofia polityczna i społeczna	42
8. Uwagi końcowe	51
Bibliografia	52

Rozdział II

ODRODZENIE (Jan Skoczyński)	55
1. Uwagi wstępne	55
2. Przełom humanistyczny	56
3. Filozofia akademicka i szkolna	60
4. Filozofia polityczna	72
5. Filozofia przyrody i nauka	87
6. Filozofia praktyczna	94
Bibliografia	97

Rozdział III

REFORMACJA I KONTRREFORMACJA (Jan Skoczyński)	101
1. Uwagi wstępne	101
2. Szkolnictwo różnowiercze	103
3. Filozoficzny kontekst sporów wśród dysydentów	107
4. Reakcja katolicka i sprawa tolerancji	119
5. Na marginesie sporów religijnych	132
Bibliografia	143

Rozdział IV

OD KOŃCA XVII DO POŁOWY XVIII WIEKU (Jan Skoczyński)	149
1. Uwagi wstępne	149
2. Filozofia szkolna pierwszej połowy XVIII wieku	151
3. Między starym a nowym myśleniem	163

4. Nowa filozofia	172
5. Aksjologia praktyczna	180
6. Sarmatyzm i jego krytyka	184
Bibliografia	189
Rozdział V	
OŚWIECENIE (Jan Woleński)	193
1. Ogólne uwagi o oświeceniu w Europie	193
2. Ogólna charakterystyka oświecenia w Polsce	198
3. Etapy rozwoju filozofii polskiej w okresie oświecenia	204
4. Rozumienie filozofii w polskim oświeceniu	207
5. Filozofia dziejów w polskim oświeceniu	217
6. Filozofia religii w polskim oświeceniu	222
7. Etyka i filozofia prawa w polskim oświeceniu	229
8. Filozofia polityczna i społeczna w polskim oświeceniu	232
Bibliografia	237
Rozdział VI	
ROMANTYZM (Jan Skoczyński)	239
1. Uwagi wstępne	239
2. Preromantyzm i początki filozofii narodowej	242
3. Filozofia mesjaniczna	255
4. Filozofia narodowa i uniwersalna	275
5. W kręgu myślenia ideologicznego	287
Bibliografia	293
Rozdział VII	
OKRES POZYTYWIZMU W POLSCE (Jan Woleński)	299
1. Sytuacja na ziemiach polskich po powstaniu styczniowym	299
2. Pozytywizm w ogólności	301
3. Rozwój pozytywizmu w Polsce	307
4. Prepozytywizm	309
5. Pozytywizm warszawski i idea pracy organicznej	311
6. Poglądy filozoficzne pozytywizmu polskiego	317
7. Empiriokrytycyzm i neokantyzm w filozofii polskiej	329
8. Niektórzy obrońcy metafizyki	334
9. Początki neoscholastyki	342
10. Marian Smoluchowski i Leon Petrażycki	344
Bibliografia	349
Rozdział VIII	
MODERNIZM I MŁODA POLSKA (Jan Skoczyński)	353
1. Uwagi wstępne	353

2. Programy ideowe Młodej Polski	355
3. Neomesjanizm	366
4. Neoscholastyka i modernizm religijny	370
5. Myśl społeczna i polityczna	377
6. Uwagi końcowe	392
Bibliografia	394

Rozdział IX

SZKOŁA LWOWSKO-WARSZAWSKA (Jan Woleński)	399
1. Powstanie i rozwój szkoły lwowsko-warszawskiej	399
2. Poglądy filozoficzne Kazimierza Twardowskiego	409
3. Logika	412
4. Metafilozofia	419
5. Epistemologia	422
6. Ontologia	429
7. Metodologia nauk	432
8. Aksjologia i filozofia praktyczna	437
9. Uwagi końcowe	440
Dodatek. Inni przedstawiciele logiki, filozofii nauki i filozofii analitycznej w Polsce w latach 1900-1939	445
Bibliografia	451

Rozdział X

FENOMENOLOGIA (Jan Woleński)	463
1. Uwagi wstępne	463
2. Filozofia Romana Ingardena	464
3. Uwagi o rozwoju fenomenologii w Polsce	482
Bibliografia	484

Rozdział XI

NURT HUMANISTYCZNY W FILOZOFII DWUDZIESTOLECIA (Jan Skoczyński)	489
1. Uwagi wstępne	489
2. Refleksja historiozoficzna	491
3. Katastrofizm	498
4. Filozofia i teoria kultury	504
5. Myśl religijna i aksjologia	513
Bibliografia	519

Rozdział XII

FILOZOFIA POLSKA PO 1945 ROKU (Jan Woleński)	525
1. Uwagi wstępne	525
2. Nauczanie i organizacja filozofii w Polsce w latach 1945-1989	527

3. Ogólny obraz filozofii polskiej w latach 1945-1989	532
Bibliografia	544
Indeks osób	546
Indeks rzeczowy	561

Praca stanowi realizację bardzo ambitnego zamierzenia, polegającego na przedstawieniu dziejów polskiej myśli filozoficznej, poczynwszy od czasów najdawniejszych, a skończywszy na drugiej połowie XX wieku. Odwołując się do prac źródłowych oraz wielu dawniejszych i najnowszych opracowań, autorzy wydobyli to, co w analizowanych poglądach najistotniejsze, dbając zarówno o precyzję sformułowań, jak też o ich zrozumiałość. Dzieje filozofii polskiej ukazane są w kontekście europejskiej myśli filozoficznej, a także w kontekście historycznym i kulturowo-cywilizacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem związków filozofii z nauką, religią, literaturą, sztuką czy edukacją.

Z kart *Historii filozofii polskiej* wylania się wielostronny obraz polskiej myśli filozoficznej, świadczący o jej żywotności i niebagatelnym dorobku.

Prof. dr hab. Adam Węgrzecki

Prof. dr hab. Jan Skoczyński, ur. 1946, historyk filozofii, rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sanoku, pracownik naukowy Instytutu Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek zarządu Ośrodka Myśli Politycznej. Jest laureatem Nagrody Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego za publikację *Wartość pesymizmu. Studia i szkice o Marianie Zdziechowskim* (1994) i Nagrody Wojewody Krakowskiego za propagowanie polskiego dorobku filozoficznego.

Prof. dr hab. Jan Woleński, ur. 1940, filozof analityczny, logik i epistemolog, teoretyk prawdy oraz filozof języka, kontynuator tradycji szkoły lwowsko-warszawskiej. Od 1991 roku wykłada na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jest członkiem Polskiej Akademii Umiejętności, Institut International de Philosophie; w latach 2005-2008 był przewodniczącym Europejskiego Towarzystwa Filozofii Analitycznej.